

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem pełnomocnika **K.K.**,
na postanowienie asesora Prokuratury Rejonowej Sosnowiec-Północ w Sosnowcu
o odmowie wszczęcia śledztwa z dnia 12 kwietnia 2024 r., [...],
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 12 marca 2025 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Czeladzi,
zawartego w postanowieniu z dnia 11 lutego 2025 r., II Kp 210/24,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia z dnia 11 lutego 2025 r., II Kp 210/24, Sąd Rejonowy w Czeladzi zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy z zażalenia pełnomocnika K.K. innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. Sąd Rejonowy podniósł, że wystosowanie tego wniosku nastąpiło w uwzględnieniu wniosku pełnomocnika skarżącego. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że w okresie kilku lat wobec skarżącego zapadł szereg orzeczeń, które były dla niego niekorzystne, a które dotyczyły kwestii jego stanu zdrowia psychicznego podczas popełniania zarzucanych mu przestępstw i były związane z decyzjami odnośnie do przeprowadzonych w tym zakresie badań. Sąd stwierdził, że „orzeczenia te faktycznie były wydawane przez różne podmioty i ich orzeczenia w tym zakresie

były zbieżne” (przy czym nie wymieniono, o jakie orzeczenia konkretnie chodzi). Sąd Rejonowy podkreślił, że nie przesądza to, iż orzeczenia te były błędne i naruszające prawa skarżącego, jednak z uwagi na tak argumentowane przez skarżącego wątpliwości, koniecznym wydaje się rozważenie wyznaczenia przez Sąd Najwyższy innego sądu równorzędnego do rozpoznania tej sprawy. Sąd Rejonowy wskazał ponadto, że przedmiotowa sprawa dotyczy przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez sędziów Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej i prokuratorów Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Górniczej, co również może mieć wpływ na odbiór przez skarżącego rozpoznania tej sprawy przez Sąd tego samego okręgu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Skorzystanie przez Sąd Najwyższy z uprawnienia określonego w art. 37 § 1 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo, albowiem tzw. właściwość z delegacji stanowi wyjątek od konstytucyjnego i konwencyjnego prawa do sądu, którego jednym z istotnych filarów jest prawo do sądu właściwego, a więc wyznaczonego na podstawie kryteriów wcześniej ustalonych, obiektywnych i niezależnych od stron i innych uczestników postępowania.

Wniosek Sądu Rejonowego jest w sposób oczywisty niezasadny. Z jego treści należy wywodzić, że Sąd wnioskujący po prostu postąpił zgodnie z wolą pełnomocnika skarżącego. Argumentacja wniosku stanowi bowiem w znacznej części powtórzenie treści oświadczenia pełnomocnika skarżącego, przedstawionego na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2025 r. (k. 44). Argumenty w nim zawarte sprowadzają się do wyartykułowania subiektywnego przekonania o braku bezstronności sądu właściwego, z uwagi na wcześniejsze rozstrzygnięcia różnych sądów w sprawach dotyczących skarżącego. Tego typu okoliczność nie może przesądzać o przekazaniu sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, podstawy do przekazania sprawy nie mogą stanowić subiektywne odczucia stron dotyczące oceny bezstronności sądu, zwłaszcza gdy do tego sprowadzają się ich procesowe stanowiska, skutkujące następnie skierowaniem wniosku do Sądu Najwyższego (por. postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 24 lipca 2024 r., III KO 109/24; z dnia 3 lutego 2003 r., II KO 83/02). Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazywał już, że nie można apriorycznie uznać, aby wcześniejsze orzekanie w sprawach dotyczących określonej osoby mogło godzić w gwarancję przeprowadzenia postępowania w sposób wolny od podejrzeń co do braku bezstronności sędziów orzekających w sądzie właściwym miejscowo, czy też rodzić wątpliwości czy decyzje procesowe podjęte w sprawie zostaną dokonane z zachowaniem pełnego obiektywizmu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2024 r., IV KO 125/24). Znaczenie takiej argumentacji wzrasta, gdy mowa nie tylko o orzekaniu w sprawach danej osoby w sądzie właściwym, ale w okręgu sądu właściwego.

Odnosząc się do drugiej okoliczności wymienionej przez Sąd, dotyczącej osób wskazanych w zawiadomieniu jako sprawcy opisanego tam czynu, to również nie daje ona podstaw do zmiany właściwości miejscowej sądu. Trzeba zauważyć, że zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa zostało przez skarżącego skierowane do Sądu Rejonowego w Sosnowcu. Postanowieniem z dnia 27 czerwca 2024 r. Sąd Rejonowy w Sosnowcu stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę według właściwości Sądowi Rejonowemu w Dąbrowie Górniczej (k. 17). Na skutek wyłączenia części sędziów Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, a także złożenia stosownych oświadczeń przez pozostałych, postanowieniem z dnia 10 października 2024 r., V Ko 110/24, Sąd Okręgowy w Sosnowcu, w trybie art. 43 k.p.k., wyłączył sędziów Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej od udziału w rozpoznaniu tej sprawy i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Czeladzi (k. 34). Powyższe rozstrzygnięcie należy uznać za wystarczające do zapewnienia warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy z uwagi na osoby wskazane jako sprawcy w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[a.ł.]

